

MAŁOPOLSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KRAKOWIE

www.malopolska.uw.gov.pl

ORGAN NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ JST

PODSTAWY PRAWNE:

- 1) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- 2) Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

Kraków, dn. 30.01.2019 r.

ZAKRES ZAGADNIEŃ:

Rola organu nadzoru nad działalnością gminy

- 1) Organ nadzoru bieżącego nad działalnością prawodawczą gminy
- 2) Organ promulgacyjny
- 3) Organ nadzoru zwierzchniego
 - a) Uczestnictwo organu nadzoru w procedurze rozwiązania rady gminy lub odwołania wójta
 - b) Uczestnictwo organu nadzoru w procedurze zawieszenia organów gminy
 - c) Wydawanie zarządzeń zastępczych w sprawach osobowych razie bezczynności organów gminy

1. Organ nadzoru bieżącego nad działalnością prawodawczą gminy

Ocena zgodności z prawem

Nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem. – art. 85 usg

Organy nadzoru

Organami nadzoru są Prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych - regionalna izba obrachunkowa. – art. 86 usg

Żądanie informacji od gminy

Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych, dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy, niezbędnych do wykonywania przysługujących im uprawnień nadzorczych. – art. 88 usg

Obowiązek przekazywania uchwał rady gminy oraz przepisów porządkowych

Wójt obowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu **7 dni od dnia ich podjęcia**.

Akty ustanawiające przepisy porządkowe wójt przekazuje w ciągu **2 dni od ich ustanowienia**.

– art. 90 ust. 1 usg

Wójt przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej, na zasadach określonych w ust. 1, uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały rady gminy i zarządzenia wójta objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej.

– art. 90 ust. 2 usg

Rozstrzygnięcie nadzorcze organu nadzoru (art. 91 ustawy o samorządzie gminnym)

1. Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.
2. Organ nadzoru, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub zarządzenia albo w toku tego postępowania, może wstrzymać ich wykonanie.
- 2a. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do uchwały lub zarządzenia o zaskarżeniu rozstrzygnięcia nadzorczego do sądu administracyjnego.
3. Rozstrzygnięcie nadzorcze powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
4. W przypadku nieistotnego naruszenia prawa organ nadzoru nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę lub zarządzenie wydano z naruszeniem prawa.
5. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Skutki stwierdzenia nieważności

(art. 92 ustawy o samorządzie gminnym)

Stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy **wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa** w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, **z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.**

Skarga organu nadzoru na uchwałę (art. 93 ustawy o samorządzie gminnym)

Po upływie terminu wskazanego w art. 91 ust. 1 organ nadzoru nie może we własnym zakresie stwierdzić nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy. W tym przypadku organ nadzoru może zaskarżyć uchwałę lub zarządzenie do sądu administracyjnego.

Skarga osoby fizycznej na uchwałę (art. 101 ustawy o samorządzie gminnym)

1. Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętymi przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może - po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia - zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.
- 2a. Skargę na uchwałę lub zarządzenie, o których mowa w ust. 1, można wnieść do sądu administracyjnego w imieniu własnym lub reprezentując grupę mieszkańców gminy, którzy na to wyrażą pisemną zgodę.
3. (uchylony.)
4. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 94.

2. Organ promulgacyjny

Wojewoda wydaje wojewódzki dziennik urzędowy (art. 23 ustawy).

Obowiązek ogłoszenia aktu normatywnego (art. 2 ust. 1)

Ogłoszenie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe.

**WARUNKIEM WEJŚCIA W ŻYCIE AKTU PRAWA MIEJSCOWEGO
JEST JEGO OGŁOSZENIE W WOJEWÓDZKIM DZIENNIKU URZĘDOWYM.**

Podstawą ogłoszenia jest wersja elektroniczna aktu sporządzona w formacie xml i podpisana bezpiecznym podpisem elektronicznym przez przewodniczącego rady gminy, przekazana do Wojewodzie celem ogłoszenia.

Art. 15 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

Co podlega ogłoszeniu?

W wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się m.in. (art. 13 ustawy):

- akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy;
- statuty związków międzygminnych oraz statuty związków powiatów;
- porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych zawarte:
 - a) między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - b) między jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej;
- uchwały budżetowe gminy, powiatu i województwa oraz sprawozdanie z wykonania budżetu gminy, powiatu i województwa;
- rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące aktów prawa miejscowego stanowionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne.

Wejście w życie aktów normatywnych i przepisów porządkowych (art. 4 ustawy)

1. Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie **po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia**, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.
2. W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.
3. Przepisy porządkowe wchodzi w życie **po upływie trzech dni od dnia ich ogłoszenia**.

W uzasadnionych przypadkach przepisy porządkowe mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż trzy dni, a jeżeli zwłoka w wejściu w życie przepisów porządkowych mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, można zarządzić wejście w życie takich przepisów z dniem ich ogłoszenia.

Moc wsteczna (art. 5 ustawy)

Przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli **zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.**

Podstawa ogłoszenia (art. 15 ustawy)

Podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego jest akt w formie dokumentu elektronicznego opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez upoważniony do wydania aktu organ.

dokument elektroniczny w formacie XML zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych

3. Organ nadzoru zwierzchniego

a) Uczestnictwo organu nadzoru w procedurze rozwiązania rady gminy lub odwołania wójta (art. 96 usg)

W razie **powtarzającego się naruszenia** przez radę gminy **Konstytucji lub ustaw**, **Sejm**, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może w drodze uchwały **rozwiązać radę gminy**.

W przypadku rozwiązania rady gminy Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru rady gminy pełni jej funkcję.

Jeżeli **powtarzającego się naruszenia Konstytucji lub ustaw** dopuszcza się **wójt**, wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń, a jeżeli wezwanie to nie odnosi skutku - występuje z wnioskiem do **Prezesa Rady Ministrów** o **odwołanie wójta**. W przypadku odwołania wójta Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru wójta pełni jego funkcję.

b) Uczestnictwo organu nadzoru w procedurze zawieszenia organów gminy (art. 97 ustawy)

1. W razie **nierokującego nadziei na szybką poprawę i przedłużającego się braku skuteczności w wykonywaniu zadań publicznych** przez organy gminy, **Prezes Rady Ministrów**, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, może **zawiesić organy gminy i ustanowić zarząd komisaryczny** na okres do dwóch lat, nie dłużej jednak niż do wyboru rady oraz wójta na kolejną kadencję.
2. Ustanowienie zarządu komisarycznego może nastąpić po uprzednim przedstawieniu zarzutów organom gminy i wezwaniu ich do niezwłocznego przedłożenia programu poprawy sytuacji gminy.
3. Komisarza rządowego powołuje Prezes Rady Ministrów **na wniosek wojewody**, zgłoszony za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej.
4. Komisarz rządowy przejmuje wykonywanie zadań i kompetencji organów gminy z dniem powołania.

c) Wydawanie zarządzeń zastępczych w sprawach osobowych razie bezczynności organów gminy (art. 98a ustawy)

1. Jeżeli właściwy **organ gminy, wbrew obowiązki** wynikającemu z przepisów **art. 383 § 2 i 6** oraz **art. 492 § 2 i 5** ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6, oraz art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, wygaśnięcia mandatu wójta, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z zastępcą wójta, sekretarzem gminy, skarbnikiem gminy, kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego gminną osobą prawną, nie podejmuje uchwały, **nie odwołuje** ze stanowiska lub **nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda wzywa organ gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni.**
 - 1a. ⁽⁵⁾ Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do obowiązków, o których mowa w **art. 6a** ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 223, poz. 1458, z późn. zm.).
 2. W razie bezskutecznego upływu terminu określonego w ust. 1, wojewoda, po powiadomieniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej, **wydaje zarządzenie zastępcze.**
 3. Przepis art. 98 stosuje się odpowiednio, z tym że uprawniona do złożenia skargi jest również osoba, której interesu prawnego lub uprawnienia dotyczy zarządzenie zastępcze.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Mirosław Chrapusta
Dyrektor
Wydziału Prawnego i Nadzoru